U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **I. K.**, zast. Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem U Výstaviště 18, Přerov, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 3. 2021, č. j. KRPM-17119-39/ČJ-2021-140022-UP, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 4. 5. 2021, č. j. 72 A 16/2021 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se nepřiznává** odměna za zastupování.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 7. 3. 2021, č. j. KRPM-17119-39/ČJ-2021-140022-UP, rozhodla žalovaná podle § 129 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), o prodloužení zajištění žalobce za účelem jeho předání podle Nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 604/2013, ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III"), a to o 33 dnů do 12. 4. 2021.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí žalované Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci zamítl. V odůvodnění poukázal na hojnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, která se otázkou prodloužení zajištění za účelem předání do členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu zabývala. Konstatoval, že žalobce nebrojil proti samotnému prodloužení ani proti době trvání zajištění, ale

pouze proti účelu zajištění. Žalobce ve správním řízení o zajištění neuvedl nic, co by systémovým nedostatkům azylového řízení v Rumunsku mohlo jakkoli nasvědčovat. Z jeho jednání bylo zjevné, že odmítal návrat do Rumunska (resp. předání) proto, že chtěl odcestovat dále do Německa, kam původně směřoval. Žalobce sice požádal o azyl, ale ve správním řízení vypověděl, že jel s bratry do Německa za lepším životem a o azyl v Rumunsku neměl zájem; požádal o něj pouze kvůli ubytování. Ve skutečnosti chtěl žádat o azyl v Německu. Krajský soud konstatoval, že zde byl důvodný předpoklad, že se žalobce do Rumunska nevrátí, neměl ani dost prostředků, ani žádnou jinou možnost, jak si zajistit návrat do Rumunska sám. Žalovaná podle něj odůvodnila srozumitelně, náležitě a dostatečně, proč nebylo možné v případě žalobce užít mírnějších opatření, než jeho zajištění, resp. následně prodloužení zajištění. Nesouhlasil ani s tím, že by žalovaná pochybila při hodnocení zpráv o zemi původu žalobce.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel namítal, že žalovaná měla komplexně zkoumat, zda v případě přemístění podle nařízení Dublin III nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení, které souvisí se systémovými nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Poukázal na to, že situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní a pro nemajetné přináší neakceptovatelné podmínky dosahující intenzity rizik nelidského a ponižujícího zacházení. Za problémové považoval i čerpání sociální podpory, nedostatečnou participaci na integračních programech, nekvalifikovanost tlumočníků a nedostatek nápomoci ze strany rumunských státních orgánů. Domněnka, že státy dodržují základní práva žadatelů, je podle judikatury vyvratitelná; posouzení soudu v tomto ohledu považoval za typizované bez ohledu na konkrétní individuální okolnosti. To, že nedoložil relevantní podklady týkající se systémových nedostatků, neznamená, že soud i žalovaná mohou rezignovat na posouzení aktuální situace v Rumunsku. Odkázal na rozsudek Evropského soudu pro Lidská práva ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, a konstatoval, že skutečnost, že v Rumunsku požádají ročně o mezinárodní ochranu desetitisíce uprchlíků, svědčí spíše o přetížení tamního azylového systému a vzbuzuje obavy o dostatečně rychlém posouzení žádostí.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti konstatovala, že dostatečně vyhodnotila realizovatelnost účelu zajištění stěžovatele a možnost jeho předání do Rumunska. V době vydání napadeného rozhodnutí jí nebyly známy žádné skutečnosti, které by bránily realizaci předání cizince podle nařízení Dublin III nebo jiné skutečnosti svědčící o systémových nedostatcích azylového řízení v Rumunsku. Poukázala na to, že stěžovatel požádal v Rumunsku o mezinárodní ochranu a měl povinnost na tomto území setrvat až do skončení řízení o jeho žádosti, což však neučinil, ale pokračoval dále ve své cestě do cílové země (Německa). Na území České republiky vstoupil bez platného víza či oprávnění k pobytu a bez tohoto oprávnění měl v úmyslu cestovat až do Německa. Stěžovatel tak dal najevo, že nebude dobrovolně vyčkávat na území České

republiky, než bude přemístěn do Rumunska. Rovněž otázku uložení mírnějších opatření považovala žalovaná za dostatečně odůvodněnou.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 s. ř. s.).

[7] Nejvyšší správní soud dále zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti.

[8] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí krajského soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[9] Nejvyšší správní soud předně posoudil, zda se právní úprava na nyní projednávanou věc užije, přičemž shledal, že krajský soud rozhodl dne 4. 5. 2021, tedy po nabytí účinnosti novely s. ř. s. (srov. k tomu čl. II - Přechodné ustanovení zákona č. 77/2021 Sb.), a proto se na nyní projednávanou věc nová právní úprava aplikuje.

[10] Nejvyšší správní soud dále přistoupil k hodnocení toho, zda kasační stížnost splňuje podmínky pro její přijetí k věcnému projednání a zkoumal, zda ve věci rozhodoval specializovaný samosoudce a zda svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou.

[11] Podle § 31 odst. 2 s. ř. s. ve věcech rozhodnutí o zajištění cizince rozhoduje specializovaný samosoudce. První podmínka tedy splněna byla.

[12] Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje zdejší soud na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil. Ačkoli se tak vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Stěžovateli bylo prodlouženo zajištění podle § 129 odst. 7 zákona o pobytu cizinců za účelem předání podle nařízení Dublin III. Jediná kasační námitka stěžovatele spočívá v tom, že jeho předání do Rumunska za účelem pokračování v řízení o udělení mezinárodní ochrany je nepřípustné, a to s ohledem na čl. 3 bod 2 nařízení Dublin III, neboť azylové řízení v Rumunsku vykazuje systémové vady, přičemž krajský soud, resp. i žalovaná, tuto skutečnost chybně vyhodnotili.

[14] Nejvyšší správní soud se posouzením otázky systémových nedostatků zabýval ve své judikatuře opakovaně. Uvádí, že společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu vzájemné důvěry mezi členskými státy. Proto pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k vyvrácení domněnky o dodržování základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu v jiných členských státech. Existují-li však závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům ve státě předání, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, je nutné pokračovat v posuzování kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III., tj. zjišťovat, jestli nemůže být určen jako příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jiný členský stát. Jinými slovy, existují-li závažné důvody se domnívat, že k systémovým nedostatkům ve státě předání skutečně dochází, nelze cizince do takového státu předat, neboť nikdo nemůže být podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III).

[15] Zabývat se otázkou existence systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění však není automatickou povinností žalované, bez přihlédnutí k okolnostem dané věci. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, stanovil podmínky, za jejichž naplnění se žalovaná nemusí v rozhodnutí o zajištění výslovně touto otázkou zabývat. Těmito podmínkami jsou: (i) neuplatnění námitky systémových nedostatků v řízení před správním orgánem, (ii) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází, a (iii) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti (srov. k tomu obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020 - 26, nebo ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23). Stěžovatel v nyní projednávané věci v řízení o zajištění neuvedl nic, co by mělo systémovým nedostatkům nasvědčovat, ale naopak uvedl, že cestoval do Německa za prací společně se svými příbuznými.

[16] S ohledem na závěry dřívější judikatury v obdobných věcech Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaná by byla povinna hodnotit v rozhodnutí o prodloužení zajištění otázku systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku z úřední povinnosti pouze tehdy, pokud by sama dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům v Rumunsku dochází, či pokud by byly o jejich neexistenci důvodné pochybnosti. K takovému závěru evidentně nedospěla, neboť v rozhodnutí o prodloužení zajištění za účelem předání uvedla, že Rumunsko je bezpečnou zemí, která respektuje základní práva žadatelů o azyl, a realizaci předání stěžovatele do této země proto nic nebrání (srov. obdobně již citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 397/2020 - 26). Také z judikatury zdejšího soudu je zřejmé, že nelze dovozovat, že by Rumunsko nebylo schopno zajistit adekvátní podmínky žadatelům o azyl (srov. rozsudek ze dne 21. 3.

2018, č. j. 2 Azs 33/2018 - 20, již zmiňovaný rozsudek č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, či rozsudek ze dne 11. 9. 2018, č. j. 4 Azs 141/2018 - 21, ale také usnesení ze dne 5. 12. 2019, č. j. 1 Azs 256/2019 - 30, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 5 Azs 308/2019 - 37, či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 4 Azs 347/2019 - 56). Krajský soud při posouzení otázky systémových nedostatků z judikatury zdejšího soudu správně vycházel a Nejvyšší správní soud považuje vypořádání uvedené námitky za dostatečné, jasné a srozumitelné. Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od shora citovaných dříve vyjádřených názorů odchýlit a námitku stěžovatele proto považuje za nedůvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že jsou naplněny podmínky § 104a s. ř. s., jak je již shora uvedeno. Kasační stížnost pro uvedené shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[18] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, která by jinak měla právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[19] Usnesením krajského soudu ze dne 16. 4. 2021, č. j. 72 A 16/2021 - 19, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava. Podle § 35 odst. 10, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[20] Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci nepřiznal odměnu za žádný úkon, neboť dospěl k závěru, že nemohl mít pro stěžovatele žádný přínos. Důvod, pro který zákon umožňuje ustanovit účastníkovi zástupce, jehož odměnu hradí stát, je zajištění ochrany práv a právem chráněných zájmů i těch účastníků, kteří by sami nebyli schopni hradit si zastoupení právním profesionálem. Stát tedy ustanovenému zástupci hradí odměnu pouze za ty úkony právní služby, které skutečně mohly ochraně těchto práv sloužit. Odporovalo by smyslu a účelu právní úpravy, pokud by ustanovený zástupce mohl úspěšně nárokovat odměnu za libovolný počet úkonů, aniž by byl zřejmý jejich přínos pro zastupovaného účastníka řízení (srovnej také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 7. 2010, č. j. 7 Afs 56/2010 - 59, nebo ze dne 12. 7. 2012, č. j. 1 As 98/2012 - 21).

[21] Ustanovený zástupce sepsal v projednávané věci kasační stížnost, jejíž odůvodnění v jedné části pouze kopíruje odůvodnění napadeného rozsudku a v části druhé odpovídá námitkám obsaženým již v podané žalobě; stěžovatel byl nadto již před podáním kasační stížnosti propuštěn ze zajišťovacího střediska a zástupci též musela být známa judikatura zdejšího soudu týkající se obdobných souzených věcí, v nichž zastupoval další cizince. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že argumentace uplatněná

v kasační stížnosti nemohla projednávané věci nic přinést a za takový úkon zástupci odměna nenáleží.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu